

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Manier om Enten door Occulatie aantekweeken, zo in de Entery, als op
Takken van groote boomen, en die niet meer verplant kunnen werden

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

Manier om Enten door Occulatie aantekweeken, zo in de Entery, als op Takken van groote boomen, en die niet meer verplant kunnen werden.

E R V A A R E.

MY gedenkt, dat Redenerende over de uitloopen, en stekken der Queceeren dat ik u op voorraad eenige onderwyzing gaf voor de behandeling en aankweeking der zelve, geocculeert zynde; En dat ik u daar van zeide, moet van alle geocculeerde-boomen verstaan werden; Maar nadien ik die zaak maar even aanraakte, door eenige vergelyking en t'samenhang, en zeer kortelyk, zal ik u zeggen, dat men na de occulatie, van wat foort van boomen het ook wezen mag, niet boven de zelve moet af snoeyen, of afbreken dat ik u nog eens zeg, om dat 'er zo veel aan gelegen is; Maar men moet wagten tot de maand van February of Maart, van 't volgende jaar om de Tak te snoeyen, indien 't op een hoogstam is, of de jonge plant indien 't in de Entery is, omtrent vier duimen breed booven de occulatie.

En wat de Entery op Queen belangd, nadien die verscheidelyk kan geocculeert werden, te weten, om laag op de stam van 't uitloop of stek zelfs, of op een, dat uit de wortel spruit; Zo moet men in de maand van February van 't volgende jaar niet af snoeyen indien 't op de stam is: De reeden is, om dat de stekken maar een halv voet boven de grond hebben, dat men alleenlyk de Zytakken die zy gemaakt hebben onder en boven de occulatie moet wegneemen; Indien de occulatie op een uitloop is, zo moet men ook alle de zytakjes wegneemen, 't geocculeerde vier duimen breed boven d' occulatie af snoeyen, wagtende met de stam heel dicht by het uitloop af te snyden tot de maand van February van het volgende jaar; Met het gebleve spoor boven de occulatie.

L E E R L I N G.

U E hebt my geleerd, de band van d' occulatie weg te nemen, maar ik heb vergeeten in wat tyd dat wezen moet.

Als

HOOVEN EN THUYNEN. 55

ERVAARE.

Als men fiet, dat een maand na d'occulatie de band knypt, en de schors of bast gefonken is, ben ik van meening, dat men die voorsigtig van agteren moet los snyden, met het scherp van het kleine occuleermesje; Als men fiet dat de band niet knypt, gelyk ik u geleerd hebbe van het zoogen spreekende, zo kund gy die laten tot in de maand van February of Maart, eer het eerste zap klimd.

En om weer te koomen tot het geene ik u zeide van het gelatte spoor in Maart van het volgende jaar na de occulatie, ik bevind dat het een dienstig middel is, om de occulatiën voor 't beschadigen van de wind te beschutten, die zy te meer onderworpen zyn, hoe zy te sterker groeyen; En om dit gevaar of perykel voor te koomen, moet men d'occulatie aan het spoor voorsigtig met het een of 't ander binden; En indien hy te sterk doorlicht, moet men hem ondersteunen met het latje, aan welke men hem binden zal, boven een blad, met een lintje, of spaansche mat, niet te vast, Maar latende de dikte van een schryppen tusschen beide, tusschen de lat, en het lot, op dat het grooter werdende, van de band niet gekneepen werd, dit is een werk dat men niet moet uitsstellen tot morgen, op dat de winden van Juny de Occulatiën niet ten eenemaal verwoesten.

In de maand van February van het volgende jaar, moet men het spoor affnoeyen, zo dicht by d'occulatie als mogelyk is, om dat hy gaauw en te eerder omfoemd; En op dezelve Tyd snoeyd men de Entstammen voor naantjes of arbornains een halv voet boven de occulatie, en twee voeten voor halfstammen, die niet zullen nalaten uit te spruiten, en lot te schieten, daar men dan een form of gedaante aan geeft, zo als men wil; Indien het op de Takken van een Hoogstam is, gelyk ik gezegd heb, verzuimd niet, om 'er latten aan te binden, om ze voor de winden te beschutten.

LEERLING.

Daar is nog iets dat ik niet wel begrypen kan, waarom wagt men om de geente stam boven de occulatie af te snoeyen, tot de maand van Maart, van het volgende jaar? Was 't niet beeter, dat te gelyk, met het occuleeren te doen, nadien d'occulatie daar door ongetwyffeld meer voedzel zou genieten?

Daar

E R V A A R E.

Daar in bedriegd gy u, en alle die dit doen, dat gy my voorfeld; Want 't is er zo ver van daan, dat men met het zap van September, door deze kunst, de occulatie zou doen doorschieten, dat men moet tragten, zyn werking te wederhouden; En dat om een voornaame Reeden, dat is, indien hy doorschiet, dat hy doodvriest in de winter, ten minste gevaar loopt, om dat hy te teder is, daarom is het goed, het sap te late klimmen, tot de toppen der takken, daar het speelen kan, zo dat het op d'occulatie niet blyft staan, maar laat die, gelyk men zegt, slapende.

't Is dan genoeg dat d'occulatie met de stam vereenigd, sonder eenige beweging met het sap van September te maken, dewelke nadat de stam in de volgende maand van Maart, vier duimen boven d'occulatie afgesneeden zynde, met het sap van April te sterker zal doorschieten, en het spoor moet een jaar daar na, in Maart afgesneede werden, by de occulatie op dat hy omzoomd; En om u een klaar begryp van deze les te geeven, daar veel aan gelegen is, zo zal ik u nog eens zeggen, op dat gy niet verdwaalt, in de tyd, of d'eene voor de andere tyd neemd, in welke men dit noodzakelyk moet doen dat ik u zo even geleerd heb; Steld eens dat gy geocculeerd hebt, 't zy in de Entery 't zy op de looten van een grooten boom, halv Augustus Anno 1726 zo moet gy voorts aan die occulatie niet meer raaken op dat jaar, als alleen om het bandje los te snyden, in geval dat het te veel knypt, dat ligt kan gesien werden, gelyk ik u geleerd heb, van het zoogen sprekende, en op 't eind van February of begin van Maart, anno 1727 zult gy de Entstam vier duimen breed of wat meer boven d'occulatie affnoeyen, dewelke met het sap van April sterk zal doorschieten en groeyen, in Mey, Juny, July, en Augustus, dit moet men dan zo laten, tot de maand van February of Maart van Anno 1728, in welke tyd, gy by een drooge dag dezelve moet affnoeijen een halv voet boven de stam, of occulatie, op dat het zytakken maakt; Indien 't voor laagstam is, en op twee voeten, voor halv stam; Voor hoogstam moet men alleenlyk de Takjes om laagweg neemen; En te gelyk, 't zy voor hoog of laagstam, het spoor weg neemen, gelyk ik u in dit Hoofdpunt, en in 't vierde van dit vraagstuk heb gezegd, en dat ik op 't eind van deze les nog eens

eens hebben willen herhalen, of repetceeren, een zaak daar veel aangeleegen is.

VII. HOOFDPUNT.

Van de manier om te Enten in de spleet of met de pop.

LEERLING.

UE heeft my geleerd, dat het occuleeren niet alleen ligt om te doen is, maar dat het heel wel gelukt, op alle foorten van boomen; Dat my verzeekerd, dat deze manier van Enten, nog niet lang is uitgevonden geweest, want de meeste Enteniers, maaken hun meeste werk van Enten.

ERVAREN.

't Is gewis, dat het occuleeren, tot nog toe zo veel liefhebbers, en goedkeurders niet heeft gehad, als het Enten, en dat om twee Reedenen, die vry wat scheenen te weezen, maar inderdaat vals waaren; De eene Reeden, dat het geen in den Zomer geënt wierd, niet vatten, of groeyen konde als zeer beswaarelyk; En d'andere Reeden dat men daar maar kleine kwynende boompjes meede konde hebben, maar d'ondervinding heeft hetgeendeel aan de aandagtige getoond; Daarom dragen zy nu zo veel zorg voor het occuleeren, als voor het enten; Want als het Enten niet gelukt of vereenigd, zo occuleeren zy om geen tyd te verliezen, in Augustus van het zelve jaar, op de looten van de zelve stam, dit heb ik aan veele boomen van myn plantagie moeten doen, om dat ik'er mede bedroogen was van den verkooper: Inderdaat ik ent de zelve boven de mikken, maar 't zy door de groote koude van den April, van dat jaar, of dat het hout te hart was, daar misten zeer veel, dien ik goed vond te occuleeren, op de looten, die zy onder het Ent gemaakt hadden, dat my heel wel gelukte, dus agt ik, dat beide manieren goed zyn, nadien men door de eene herstellen kan, dat aan de andere ontbreekt.

Daar uit moogt gy denken, dat ik by de manieren even goed keur; En ik beken, dat ik niet weet, aan welke dat ik de voorrang zoude geeven, ik schik my na de tyd van 't jaar, en na de

H plant-